

KRALJI PREMORA PROTI SPRAVNEMU NAČRTU

Wilson je imenoval tri komisarije, ki bodo na temelju preiskave naredili nov medni načrt.

PREISKAVA O DOSEŽENEM SPORAZUMU V RUDARSKI STAVKI.

Washington, 21. dec. — Predsednik Wilson je včeraj obelodanil imena treh komisarijev, ki bodo preiskali položaj premogarjev in razmere v premogovni industriji sploh in ki bodo sestavili načrt za novo medno lestvico. Komisariji so: Henry M. Robinson, Pasadena, Cal., predstavnik ljudstva (publike); John P. White, bivši predsednik premogarske organizacije; predstavnik premogarjev in Rembrandt Peale, predstavnik operatorjev.

Predsednik je istočasno objavil pismo, ki ga je poslal vsem trem komisarijem in ki vsebuje načrt sprave. Wilson je v pismu naštel vsa fakta, ki so vodila do stiske rudarjev, in povdarja, da je v interesu ljudstva, premogarjev in operatorjev, da komisija izdela medni načrt na temelju odgovarjajočih potreb in razmer.

Čim je Wilson objavil pismo, je izvrševalni odbor premogovnega trsta izjavil, da operatorji niso sprejeli načrta, kakršnega je predsednik obelodanil, in da jih ni nihče vprašal za svet, ko se je govorilo o pogojih sprave med vlado in rudarji.

Justini tajnik Palmer je pozneje dejal, da se čudi izjavi operatorjev, ki so se ponovno in ponovno izrekli za spravi načrt, zdaj pa hočejo pojesti sami svojo besedo.

Washington, D. C. — Zaslišan je bil justini tajnik pred senatnim odsekom, ki je povedal, kar je že večimoma znano. Novo je le, da je rekel, da ni postajala med vlado in rudarji izravnavna, ampak bil je aranžma. Izpovedal je, kako sta prišla Lewis in Green v Washington, da je predsednik napravil izjavo in da sta pri drugi konferenci pristala zastopnika rudarjev na predsednikov predlog. On pravi, da ni bilo to "izravnavna," ampak bil je "aranžma." Palmer je dalje rekel, da so tajnik Tumulty, finančni tajnik Glass, železniški fajnatelj Hines in kućni upravitelj Garfield odobrili načrt za sporazum. Palmer je spomnil Lewisa in Greena v Indianapolisu, izdelal je memorandum, ki je specifiiral pogoje, katero so rudarji sprejeli. Ta memorandum je povzročil, da je resigniral kućni upravitelj Garfield.

Kućnemu upravitelju ni bilo všeč, da se ustanovi komisija, ki ima oblast izravnavati medse in ce ne. Garfield je namreč mislil, da bo ta komisija imela le posvetovalno moč.

Zaslišan je bil tudi premogovniški podjetnik Alfred M. Ogle, ki je predsednik podjetniške organizacije. Izpovedal je, da debe rudarji višje povikanje meze. Dejal je, da so bili premogovniški podjetniki proti kompromisu, da jim je šlo le za vzdrževanje reda in mira v Združenih državah.

Senator Frelinghuysen, ki predseduje odseku, je izjavil po zaključnem zaslišanju, da se zaslišanje nadaljuje na podlagi dobjenih informacij.

PARNIK Z DEPORTIRANIMI RADIKALCI ZAPUSTIL NEW YORK.

New York, N. Y. — V nedeljo je odplul iz tukajnjega pristanišča armadni transportni parnik "Bufford", na katerem se nahajajo 200 Rusov, ki so deportirani iz Združenih držav. Med deportiranci so tri ženske in sicer Emma Goldman, Dora Lipkin in Ethel Bernstein. Parnik je odplul proti sovjetski Rusiji. V družbi je tudi 26 jeklarskih stavarjev iz Youngstowna, O. Deportiranci so se dobro preskrbeli z zimsko obleko in konzerviranimi živili.

KNOXOVA REZOLUCIJA ZA MIR Z NEMČIJO SPREJETA.

Washington, D. C. — Senatni odsek za zunanje stvari je v soboto sprejel s sedmimi glasovi proti trem rezoluciji senatorja Knoxa, ki določa, da kongres proglasi mir z Nemčijo, toda Nemčija mora sprejeti vse pogoje v mirovni pogodbi, tikačje se Združenih držav.

SENAT SPREJEL PROTISTAVKOVNI ZAKON.

Železnice se vrnejo privatnim lastnikom; kongres odšel na počitnice.

ZAKON ZA DEPORTIRANJE RADIKALOV SPREJET.

Washington, 21. dec. — Senat je včeraj sprejel Cumminsovo železniško predlogo s 46 glasovi proti 30; obenem je bila sprejeta določba, ki prepoveduje stavko železničarjev. Čim je bila stvar sprejeta, je senat zaključil zborovanje, ki se zopet odpravi 5. januarja.

Železniška predloga pojde zdaj v roke konferenčnemu odseku obih zbornic, kajti poslanska zbornica ni sprejela protistavkovne določbe in treba je izravnavati razlike v predlogi.

Zakon določa, da vlade vrne železnice privatnim družbam, ni pa gotovo, kdaj se to zgodi, kajti Wilson še vedno molči in morda vetira predlogo. Ako ne bo predsednikovega veta, tedaj vlada izroči železnice privatnim lastnikom enkrat prihodnji mesec.

Nitiš abonent je včeraj sprejel in drastični zakon, ki je napravljen radikalcem, ki niso državljanji Združenih držav. Zakon, ki je bil sprejet soglasno, določa, da departament za delo deportira vse inozemce, nedržavljanke, ki spadajo h katerikoli organizaciji, katere priporoča sabotažo, strmo glavljenje organizirane vlade s silo, umore vladnih uradnikov in nepostavno uničevanje javne ali privatne lastnine.

Obenem je senat sprejel resolucijo za preiskavo delovanja sovjetskega zastopnika Martensa in njegovega biroja v New Yorku in dalje delovanje vseh ruskim organizacij v Združenih državah.

Kongresniki so med debato o predlogi za departiranje inozemcev napadali volilce v Milwaukee zaradi ponovno izvolitve Bergerja. Kongresnik Fess iz Ohija je dejal, da bi rad glasoval za naredbo za deportiranje Bergerja, ako bi bilo to mogoče.

BOJ S TIHOTAPOL

El Paso, Tex. — Na meji blizu mesta je prišlo do boja med ameriškimi vojaki, policijo in mehiškimi tihotapci, v katerem sta padla en ameriški vojak in en mehiški tihotapec. Ko se je ameriška vojska poljeja približala kraju na meji, ki je poznan pod imenom "Otek," so prišli iz dobrega kritja streljati tihotapec na ameriško patruljo. Američani so odgovorili s strel in bitka je trajala približno eno uro. Ameriškimi vojakom se je kmalu pridružila poljeja iz El Paso. Po končani bitki so našli ubitega mehiškega Ramieresa, poleg njega je pa ležala vreča, v kateri so bile steklenice polne žganja.

LOKALNI VLAK JE SKOČIL RAZ TIR.

Willow Springs, Ill. — Eno miljo od tukaj je skočil lokalni vlak Chicago & Altona železnice raz tiri. Stiri vozovi so padli v jarek in več oseb je zadobilo poškodbe. Nesrečo je povzročila zlomljena tračnica.

MIROVNA DELEGACIJA JE DOMA.

New York, N. Y. — Frank Polk in ostali mirovni delegatje so v soboto dospeli v New York.

ALI AMERIŠKA LEGUA PRIPOROČA NASILJE?

POVELJNIKI LEGIJONARSKIH POSTAJ ODGOVARJAJO NA TO VPRAŠANJE JASNO.

Odgovori so tako odločni, da se ne dajo obračati.

Chicago, Ill. — Izjave, ki so jih podali poveljniki in nekateri člani Ameriške legije, govore jasno, da so legijonarji proti terorizmu in vladni ulični drhali. Poveljniki so podali te izjave, ker nekateri skušajo pod plaščem legijonarjev, ki najbrž niso legijonarji, uganjati protizakonita dejanja.

Oglasil se je Edward F. Bassett, poveljnik postaje šte. 1. Silver Bow in je povedal svoje mnenje v Butte Daily Bulletinu. V svoji izjavi se peča s dogodki v Centraliji in pravi: "Vlada ulične drhali se mora odpraviti v tej državi. In če drhal napade dom milijonarja, delavca, ali člana I. W. W., nimajo stanovalci samo pravice, da se branijo, ampak je njih dolžnost, da se branijo z vsemi sredstvi, ki so jim na razpolago."

"Če je organizacija I. W. W. služna ali ne, če je priljubljena ali ne, nima nič opraviti s stvarjo. Poročila o dokazih pred mirniško poroto dokazujejo, da je bil preje izvršen napad, preden je prišlo streljanje. Če je to res, tedaj hvalim ante, ki so bili motraj, za podvzeto akcijo."

"Če so bili med pohodniki člani Ameriške legije, ki so napravili napad in se za vedno omeščali, se spremeni prav nič moje sočutje. Vaško, ki postane član ulične drhali, povzroča žalost, ne more priškovati, da bodo patriotični člani Ameriške legije hvalili njegov akt."

Edward F. Bassett, poveljnik postaje Silver Bow šte. 1. Ameriške legije.

Poveljnik postaje v Gallupu, Nova Mehika, je odgovoril na zahtevo generalnega adjutanta Jamesa Baca, da naj organizira policijo na konju ob času rudarske stavke: "Mi ne želimo priti v pozicijo, da pomagamo tam civilnim oblastim pri potlačenju nemirov, kjer so jih povzročile same s svojim slabim obnašanjem."

Veliki dnevniki v Chicagu so prinesli ob času rudarske stavke list ilinskih legijonarjev, v katerem pravijo na angustijo gospodarstva Lovdena, da se bo uveljavilo 99 odstotkov članov, če se silijo, da naj grejo kopati premog.

Nekateri privatni podjetniki so hoteli izrabiti Ameriško legijo v svoje osebne koristi; velebizniški in žolti časniki, ki so tam privatnim podjetnikom na uslugo, so pa po svoje zavili dogodek. To je bilo povod, da so se oglasili posamezni poveljniki legije in legijonarji in so protistrali proti takim insinuacijam.

VOJNA PROHIBICIJA V KANADI ODPRAVLJENA.

Montreal, Que., Kanada. — Kanadska vlada je s posebnim razglasom razveljavila vojno prohibicijo in prodajanje opojnih pištev je zopet dovoljeno po vsej Kanadi. Vlada je istočasno razveljavila zakon proti konjskim dirkam in pomilostila vse jetnike, ki so se bili med vojno pregrešili proti vojnemu zakonu.

TRIDESET MORNARJEV IZ GUBLJENIH.

Bandon, Ore. — Parnik "J. A. Chaslor" se je na potu iz Portlanda v San Francisco pogreznil. Pri tej nezgodi je najmanj trideset mornarjev izgubilo življenje.

PARNIK SE JE POGREZNIL SREDI OCEANA.

Halifax, N. S. — Po brezličnem sporočilu se je britski parnik "Maxman" pogreznil sredi oceana. Utunilo je tri in štirideset mornarjev.

ŽIVEŽNE OČNE PLEZAJO NA VZGOR.

Washington, D. C. — Cene živežne niso padle, ampak so splezale navzgor, saj tako dokazuje statistika, ki jo je izdal delavski departament. Statistični podatki segajo do šestnajstega novembra in do tega časa so se podražilo dva in dvajset produktov na dva odstotka, odkar je predsednik nastopil svojo izjavo na železničarje.

ZAVEZNIKI SO NAHRULILI ESTONIJO.

Anglija in Francija zahtevata, da Estonci pomagajo Judenitu zopet na nogo.

NOVE ZNAKE SOVJETSKIH ČET.

Dorpat, Estonija, 21. dec. — Zavezniki vrhovni svet v Parizu je prvi dni decembra poslal noto estonski vladi, v kateri zahteva, da naj Estonija spremeni svoje stališče napram "armadi ruske sovetske vlade (Judenitve armade), da jo ne sme razoroževati in naj ji da priložnost, da se ponovno reorganizira."

Estonska vlada je odgovorila 13. decembra in ministri predsednik Toennison je prečital odgovor načelnikom ameriških, angleških in francoskih vojsk in političnih mest v Revalu. Estonija v svojem odgovoru prosi za formalno priznanje neodvisnosti Estonije; dalje pravi, da je bilo njeno stališče napram Judenitvem do sedaj sprva odprto prijateljsko in razsodno, da je tiste posledke, ki so prekršile estonsko suverenost, toda če je treba, se jim otežuje vsem brezpopojno. Kar se pa tiče dovoljenja, da bi smel Judenitve reorganizirati svojo armado na estonskih tleh, se nahaja vlada v tečajnem položaju, ker še nima garancij od zaveznikov za varstvo neodvisne Estonije. Lahko se zgodi, da Judenitve potem, ko osvoji Petrograd, obrne brožje proti Estoniji in jo okupira. Estonska vlada je pri volji dovoliti reorganiziranje Judenitve armade na svojih tleh pod pogojem, če Kolčak, Denikin in zavezniki pripoznajo neodvisnost Estonije.

Tak je odgovor estonske vlade. Zdjaj je ležeče na zaveznikih, kaj storijo. Kolčak in Denikin nočeta nič slišati o svobodni Estoniji. Ako se pa zgodi, da zavezniki pregovore eariste za omenjeni pogoj, tedaj je ponovna vojna na baltički fronti nelzoglobna.

Pred nekaj dnevi je kazalo, da se morda hitro sklene mir med Estonijo in sovjetsko Rusijo, ali danes so ta znamenja izginila. Čim se je izvedelo, kaj zahtevajo boljševiki, namreč da se Estonija zaveže, da njeno ozemlje ne bo več služilo za zbirališče protirevolucionarnih čet za napade na sovjetsko Rusijo, so posegli vmes zavezniki v odločnem trenutku in zvezali roke Estoniji.

London, 21. dec. — Vest iz Kodanja, da se je konferenca med zastopnikoma Anglije in sovjetske Rusije zaradi izmene ujetnikov razbila, se uradno zanika. O slejnelno pojavnilo se glas, da sta oba zastopnika odšla na posvetovalje s svojima vladama nakar se zopet anideta.

London, 21. dec. — Iz Moskve poročajo, da so boljševiške čete na estonski fronti ponovile ofenzivo proti Narvi, prodirle skozi obrambno črto in okupirale vasi. Sovjetska konjenica je izvršila vpad v Kremenno-Spaskajo, 80 milj južnovzhodno od Narve. Na skrajni fronti je sovjetska kavalerija zasledila Ust-Kamenogorsk.

Kodanj. — Z Dunaja javljajo, da se tam vrši zborovanje med voditelji raznih ruskih socialističnih strank, ki izdelujejo načrt za konsolidiranje Rusije. Zborovalci so se baje zedinili, da je potrebno, da Lenin in Trockij resignirata.

VRME.

V terek jasno. Lahki južno-zapadni vetrovi.

Na tisoče časopisov je v nevarnosti.

Veliki mestni dnevniki so pograbili ves tiskovni papir na trgu in mali izdajatelji ga ne morejo dobiti. V kongresu je predloga, da se nedeljski listi omeje na 24 strani.

TAJNA ALLJANCA MED JUGOSLAVIJO IN OGRSKO?

Berlin, 21. dec. — Z Dunaja je prišla nepotrjena vest, da se med Jugoslavijo in Ogrsko kuje tajna militaristična zveza. Namen te tajne alianse je, bojevati se proti zahtevam Italije po onemilju na vzhodnem obrežju Jadrana, posebno kar se tiče Beke.

VSTAJA V EGIPTU JE ZOPET VZPLAMENELA.

Podrobnosti o atentatu na generala Frencha; Lloyd George si je najel telesno stražo.

ANGLEŠKI LISTI POZIVAJO NA CIVILNO VOJNO.

London, 21. dec. — Iz Kaira javljajo, da so v Aleksandriji izbruhnil novi izgredi in neki policaj je bil ubit. To je prvo poročilo o ponovni revoluciji v Egiptu odkar je Vilhelmska komanda opustila Aleksandrijo. Milnerjeva komisija ima nalogo preiskati vzroke revolucije v Egiptu.

Zadnji ponedeljek so dijaki v Aleksandriji priredili velike demonstracije proti Milnerjevi komisiji. Enajst dijakov je bilo sretiranih in sodilo jih bo vojno sodišče.

London, 21. dec. — Ponesrečen napad na lorda Frencha v Dublenu je tako preplašil vladne uradnike, da se zdaj ne upajo na plano brez oboroženega spremljevalca. Minjstrski predsednik Lloyd George je dobil telesno stražo, ki ga bo odaleč spremljala na njegovih poth. Odrejeno je tudi, da so jutri zastražijo vhodi v parlament in vsaka oseba, ki vstopi v palačo, bo pod nadzorstvom.

Londonsko časopisje se zelo skandalizira nad atentatom v Dublenu in poziva vlado na "drastično ukrepanje proti irskim upornikom." "Morning Post" je včeraj pisalo, da vlada nima druge poti, kakor da napove civilno vojno Irsem ali se jim pa poda brezpopojno. "Daily Graphic" pravi, da je skrajni čas, da vlada "pometa s proketo sodrgo na Irskem."

Dublju. — Po najnovejših vesteh je bilo poleg streljanja iz revolverjev vrženih pet bomb na oklopni avtomobil, v katerem se je vozil general French, poveljnik angleške armade na Irskem in bivši vrhovni poveljnik angleških čet na zapadni fronti v začetku vojne z Nemčijo. Atentat je bil izvršen zadnji petek zjutraj na cestnem ovinku blizu Dublina. French si je rešil življenje s tem, ker sta bila dva avtomobila in napadaleci so mislili, da sedi general v drugem avtomobilu, dočim je bil v prvem.

Bila je pravesta bitka, ko so počili prvi strel in nasede in padle bombe zraven in pred avtomobila, ki sta drvela s vso silo in to je tudi pomagalo, da so bila bombe brez uspeha. Eden vojakov v drugem avtomobilu je bil ranjen v roko, dočim je bil eden napadalecev prestreljen skozi prsi in njegovo truplo je obležalo zraven ceste. Napad je bil dobro organiziran in sodelovalo je okrog 25 mošt. Ubiti napadalec se pike Martin Savage in je bil član republikanske lige Sin Fajn. To dokazuje, da so napad izvršili irski revolucionarji.

Washington, D. C. — Kongresnik Anthony iz Kansasa je izjavil, da preneha izhajati od 2,500 do 3,000 malih listov, ako se ne spremeni situacija na trgu za tiskovni papir, ko je pred kongresnim politnim odsekom zagovarjal predlogo, ki določa, da se nedeljske izdaje velikih dnevnikov omeje na 24 strani.

Pevdarjal je, da papir primanjkuje, ker gre za velike mestne dnevnike in nekatere velike magazine. Rekel je, da veliki dnevniki lahko prihranijo do petdeset in več strani v nedeljskih izdajah.

Na vprašanje odsekovega predsednika Steenersona je odgovoril, da je slišal, da so nekateri oglaševalci povečali svoje oglašje, da jim ne bo treba plačati davka od nadprofita.

"Sedanje pomanjkanje tiskovnega papirja so skrivile velike tiskovne družbe," je nadaljeval kongresnik, "ki kupijo vsak funt papirja, do katerega pridejo, izdajatelji na deželi in v malih mestih ne morejo nastopiti proti tej veliki konkurenci."

James Rogers, ki tedaj je New York Globe, je govoril v prilog predlogi. Dejal je, da nekateri veliki listi uganjajo profitarstvo, ker izdajajo velike tedaje, v katerih prinašajo velike oglašje. Povdarjal je, da listi na deželi in v malih mestih ne morejo dobiti tiskovnega papirja.

V krogih strokovno organizirane delavstva govore, da skušajo trustovski časniki pokupiti ves tiskovni papir, da tako uničijo druge male liste. Na ta način nameravajo udariti in zadržati ljudski glas.

Cena tiskovnemu papirju se je podvojila v zadnjem letu. Funt papirja, ki je v začetku tega leta stal 4 1/2c, stane zdaj devet centov.

Tovarnarji, ki izdelujejo papir, se ravnaajo po znanem kramarskem načelu, da služijo v prvi vrsti velikim odjemalcem. Trgovci s papirjem v Chicagu izjavljajo, da bo stal po novem letu funt papirja dvanajst centov, okoli preveza julija bo pa cena še najbrž višja.

Izdajatelji malih listov skušajo na ta način povečati svoje dohodke, da povikajo ceno za oglašje in naročnino.

Tak je zdaj položaj in najbolj bodo v tej krizi prizadeti delavski listi, ker so skoraj največ odvisni od svojih naročnikov. Za trustovske liste je seveda igrača, da izhajajo, čeprav se podražijo papir. Podražili bodo oglašje, ki jih privatni velepodjetniki in veletrgovci prav radi plašajo, ker zagovarja jo njih interese. Kadar bodo njih konkurentje uničeni radi previsokih cen za papir, bodo lahko povikali tudi poljubno ceno svojim listom.

Za delavske liste je važno, da naročniki pravčasno pošljejo svoje naročnino in da ne odlašajo s pošiljavitvijo naročnine od dne do dne. Trustovsko časopisje je pričelo zdaj na ta način boj proti odprti besedi in remicli, zato je pa važno za delavce, da obdrže svoje časopisje, kar lahko store, da s neumorno agitacijo pomnože naročnike na delavske liste.

PERSHING V CHICAGO.

Chicago, Ill. — General Pershing, vrhovni poveljnik bivše ameriške armade v Evropiji, je zadnjo soboto posetil Chicago. Imel je slavnostni sprejem.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Narodna: Zedinjena država (vsega Chicago) in Kanada \$4.00 na leto, \$2.00 na pol leta in \$1.00 na tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 na pol leta, \$1.40 na tri mesece, in za inostranstvo \$7.00.

Naslov za vsi, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Datum v objavi n. pr. (December 31-19) poleg valoga (imena in naslova) pomeni, da vam je s tem dnem potekla naročnina. Poslovito je pravilo, da se vam ne ustavi list.

STROKOVNO ORGANIZIRANO DELAVSTVO JE ENA MISLI O JEKLARSKEM TRUSTU.

Dne 13. decembra je pričela v Washingtonu konferenca ameriškega strokovno organiziranega delavstva, katere so se udeležili eksekutiva Ameriške delavske federacije, mednarodni predsedniki in tajniki, zastopniki železničarskih bratovščin in farmarskih organizacij, da se zedinijo na načrt, po katerem nastopijo proti privatnim podjetnikom, ki so se navadili na delavske strokovne organizacije z namenom, da jih zdrobe in uničijo.

Zolto in velebizniško časopisje je prineslo prav malo vesti o konferenčnih zaključkih, in kar jih je priobčilo, so bile tako pobarvane, da je bilo težko soditi o njih.

Najvažnejši zaključek je bil, ki prikazuje enotno fronto strokovno organiziranega delavstva proti jeklarakemu trustu. Konferenca je izdelala načrt, po katerem se bo vršila stavka jeklarskih in železarskih delavcev. Voditelji delavstva so izjavili, da se bo boj proti jeklarakemu trustu nadaljeval skozi štiri ali več let, če bo treba, in sicer toliko časa, dokler ne bodo jeklaraki magnetje spoznali svoje zmote in pristali na zahteve, radi katerih so jeklaraki delavci zahtevali.

Jeklaraki gospodje bi zdaj lahko spoznali, da se jim stara izstradalna taktika ne bo obnesla, kajti strokovno organizirano delavstvo bo skrbelo, da stavkarji in njih družine ne bodo stradali. Kjerkoli bo mogoče, bodo stavkarjem preskrbeli boljše plačano delo, kot je v jeklarnah, druge bodo pa podpirali z denarjem in živem. do zmagovitega konca stavke. Izvežbani in izurjeni jeklaraki in železarski delavci se ne bodo vrnili v jeklarne in železarne, če podjetniki ne pristanejo na delavske zahteve. In kaj pa je jeklarska in železarska industrija brez izučanih in izvežbanih stalnih delavcev? Podobna je človeku brez nog, ki bi rad hodil, pa ne more, ker nima nog. Jeklaraki in železarski industrijalci bi radi producirali jeklo in železo prve kvalitete, pa ga ne bodo mogli, ker ne bodo imeli sposobnih delavcev za delo prve vrste.

Fronta strokovno organiziranega delavstva je enotna. V nji ni opaziti vrzeli. Da se je delavska fronta tako utrdila, so povzročili jeklaraki in železarski podjetniki s svojo trmoglavostjo, ker so hoteli za vsako ceno ustvariti predvojne delovne razmere v svojih tovarnah. Tako vsi podjetniški trmoglavost proti volji privatnih podjetnikov pripomore do uvrstitve delavske strokovne organizacije. Kar niso mogli izvesti delavski voditelji in govorniki, so izvršili trmoglavost privatni podjetniki. In kadar bodo jeklaraki magnetje v taki kaši, da ne bodo mogli naprej in ne nazaj, so bodo radi podali, ker bodo spoznali, da je enotna fronta strokovno organiziranega delavstva nepremagljiva.

Zakaj primanjkujejo učitelji? — Učiteljske plače so se v dvanajstih letih povisale od \$381 na \$630. Pred dvajsetimi leti je povprečna mesečna učiteljska plača znašala \$31.80, zdaj pa znaša \$52.33. Kdo naj izhaja v tej draginji s tako plačo?

Te številke so oficijelne in govore, zakaj učitelji obračajo učiteljakemu poklicu hrbet.

Plače učiteljev na srednjih šolah tudi ne soglašajo z današnjo draginjo, kajti povprečna plača znaša \$1,100 na leto.

Zakaj zahtevajo zavedni delavci izobrazbo otrok? — Kdor je v resnici izobražen, zna sam misliti in ne potrebuje drugih ljudi, da zanj mislijo. Kdor zna misliti samostojno, se pa ne da zlorabiti od drugih ljudi v privatne namene. Izobrazba je temelj svobode, duševna tema pa temelj sužnosti in tlačanstva.

Kaj je nesramnost? — Marsikaj! Ali najboljše je, da se sodba prepusti čitateljem o gotovih pisateljih, ki mislijo, da ameriško ljudstvo sestoji iz samih ignorantov, kakeršni so ponavadi sami.

Richard Washburn Child je zapisal v nekem magazinu, da ima Japonska demokratično vlado.

Na Japonskem je šestdeset milijonov prebivalcev, volilno pravico pa imajo le trije milijoni. Volilni okraji so tako izdelani in volilna tehnika je tako fino preračunjena za vladajočo kasto, da veliko ljudi v mestih nima volilne pravice, imajo jo pa ljudje v konzervativnih krajih na deželi, kjer prebiva kmečko ljudstvo.

DOPISI.

Eveleth, Minn. — (Nadaljevanje.) Na Ely sem se mudil osem dni in ves čas sem imel dovolj dela in opravila. Pri mojem poslu so mi šli najbolj na roko ter mi ves čas pomagali rojaki J. Teran, John Jodnič, Sterk in še nekateri rojaki, katerih imena se ne spominjam več. Vsem tem mojim najiskrenejša zahvala. Obiskal sem g. Brozicha, predsednika prve državne banke na Ely in glavnega blagajnika "Jugoslovanske-Katoliške Jednote", ki me je jako ugodno sprejel. Razumno, da sem obiskal tudi g. Pishlerja, gl. tajnika JSKJ in sicer takoj naslednje jutro, ko sem prišel na Ely. Stikal sem že večkrat od mojih prijateljev, da je Pishler mož na svojem mestu in nisem se varal. V pogovoru sem takoj spoznal, da obujem s izobraženim in naprednomislečim rojakom. Pogovarjala sva se več ur o marsikaj naučim. Moja najiskrenejša zahvala g. Pishlerju za vso njegovo prijaznost in gostoljubnost ter mu klidem, le tako naprej z duhom časa. — Predno se pa poslovim od naselbine Ely, pa moram še enkrat izreči moje najiskrenejšo zahvalo za izredno gostoljubje družini Seliskerjevi. Popotnik se vas bo vedno spominjal.

Iz naselbine Ely sem se potegnil s "železnim konjem" v Aurora, Minn., kjer je tudi precej velika slovenska naselbina. Toda o ti naselbini pa ne bom veliko omenil. Zakaj ne, ne bom omenjal, in vade, kdor hoče poznati to naselbino, naj si jo vsak sam ogleda in bo gotovo razočaran, kot sem bil jaz. Vade česar, se bo že prepričal kdor bo prišel sem. Za časa mojega bivanja v ti naselbini se najiskrenejšo zahvaljujem družini Omerzetovi. Novakovi in Perjonovi za vso njihovo prijaznost in gostoljubje.

Iz Aurora sem nameril korake v naselbino Biwabik, kjer je pa bolj majhna slov. naselbina. Mogoče je naseljenih okrog trideset slovenskih družin, ki so pa vse razen dveh naprednega mišljenja in se to priznajo. V tujakšnji naselbini sem dobil več mojih ožjih rojakov, ki so me vsi sprejeli jako prijateljsko. Samo to se mi je tujakšnja zdela, ko sem se pridružil za zastopnika "blaženega Miko", ker ni hotel nihče nič slišati o tem in so mi takoj prijazno o odločno dali razumeti, da ne bom prav nič opravil, ako prodajam "blaženega Miko". Ko sem pa povedal po pravici, kdo da sem in kaj je moj posel, so mi pa vsi rekli, "o sedaj pa ja in si dobrodošel." Ponujali so mi razna okrepčila. Ko sem se okrepčal, so se pa pričeli naročevati na liste "Glas Svobode" in "Prosveto". Isto se mi je pripetilo pri več rojakih. Vade tega moja najlepša zahvala vsem rojakom za njih naklonjenost, posebno pa družini Karli in Jušini.

Iz te naselbine sem se podal v naselbino Mc Kinley. Tujakšnji rojaki so tudi v veliki večini napredni in akoro vsi naročeni na napredne liste, katere čitajo s velikim veseljem in jako pazno. — Od tu sem se napotil na Gilbert, kjer je naseljenih še "precejšnje" jtevilno slovenskih družin. Akoravno imajo cerkev, so kljub temu še jako napredni. — Nekaj bi pa kmalo pozabili omeniti. V vseh naselbinah, katere sem dosedaj obiskal v Minnesoti, sem opazil že veliko številno "slovenskih evrek", kar bo gotovo spodbudilo vse moje tovariše-pečlarje. Posebno veliko jih je v naselbini Gilbert, kar cel vrt in so vse jako prijazni in tudi "lištni". Jaz bi najraje kar pri njih ostal. Toda služba je služba in le nerad sem se napotil dalje. Pa na svidenje, ogledam se gotovo še, ko me burja sopet raznese v te kraje. Bom gotovo ostal dalj časa pri vas. — Iz Gilberta sem se podal na Eveleth.

Eveleth je prijazno mestec in prevladuje slovenski živelj. Ako se na molitve je naseljenih tujakšnji okrog 300 slovenskih družin. Veliko rojakov je naprednega mišljenja, a še več jih je pa, ki niso mecesar slišati o kakšni napredni stvari in ki pustijo, da drugi za njih mislijo. Pa pustimo jih pri miru, se jim bodo že sami odprli. — Za časa mojega bivanja v tujakšnji naselbini sem obiskal tudi moje ožje rojake in druge zavedne rojake, ki bivajo v tujakšnji

naselbini. Obiskal sem rojaka Pericha in njegova dva brata, ki so vsi moji ožji rojaki ali doma iz tuzne Primorske, kjer so sedaj šopiri lačni Italijan. Vidi ti so napredni in jako gostoljubni. Nadalje sem obiskal družino Panjanovo, Rudmanovo, Lesarjevo in Ambrožičovo. Ko sem prišel k družini Ambrožičevi, sem bil presenečen, ko sem zagledal mojega zvestega tovariša-pečlarja, namreč Jožko Ovena iz Detroita, Mich. Razumno, da sva se pozdravila prav po pečlarško. Ko sem mu med pogovorom omenil, da sta se izneverila pečlarakemu klubu v Chicago dva največja člana, g. Fr. Stonich in g. Frank Tancher, ki sta oba zlezla v zakonski jarem in da je zato Gajla prišel nekamo po strani gledati in vade tega so pričeli ljudje v Chicago šepetati, da se je zaljubil v neko staro plemenito Kalabrinjo, je moj tovariš Oven skočil raz svojega sedla ter pričel glasno protestirati, se jeziti, da me je bilo kar strah. Nazadnje se je nekoliko potolažil ter jezo rekel, da bo še on dobil kako "falenderco". Ker niso mogli raztolmčiti, kaj pomeni "falenderco", in sem mislil, da mora to biti, kaka minnesotaka sverina, sem ga vprašal za pojasnilo. Le nerad mi ga je dal in iz danega pojasnila sem razvidel, da bom mogoče nazadnje le sam ostal in sem obupal nad vsemi pečlarji in njihovimi klubi. Za časa bivanja na Evelethu se najiskrenejšo zahvaljujem vsem rojakom za njih gostoljubje in izvrstno gostoljubje ter spoščno naklonjenost. Posebno se zahvalim družini Joe in Filip Perichovi. Jožko Ovenu pa želim, ako se v razmišljajo o kako "falenderco" najbolj sladke in medene tedne. — (Konec jutri.)

Ashland, Wis. — Tujakšnji pada sneg že od 25. oktobra vsaki dan in veter ga raznaša naokrog, da si nobeden ne upa iz postolja. Lepega in toplega dneva je nimamo imeli, odkar je pričel padati sneg. Čim dalj sem tujak, vsako leto je daljša zima in več snega. Ne vem, kaj bo iz tega. Pred šestimi leti nimamo imeli več snega skozi celo zimo, kolikor okrog dva palca na debelo. Toda sedaj ga je pa vsako leto več.

Majno hudo se nam ne godi, ker smo dobro preskrbljeni s kurivom in živili, toda nič prijetnega pa tudi ni, ker je zima le preddolga. Največ sedaj posedamo okrog tople peči in razpravljamo o sedanjih razmerah ter čitamo razne časopise. In imed vseh časnikov, se mi najbolj dopade naš delavski list "Prosveta". Ker ta list prinaša resnična poročila in vesti glede splošnega položaja in o delavskih razmerah. Ako bi se delavci-rojaki bolj zanimali za ta list, bi bili v marsičem na boljšem, ker bi se podučili o marsičem. Ta list je bil moj prvi slovenski list, na katerega sem se naročil, ko je bil še tednik in glasilo SNPJ. Ostal sem vedno zvest naročnik in bom do zadnjega.

Ne vem, kakšnega mišljenja so nekateri rojaki, da čitajo slabe liste in jih plačujejo drago. Jaz pa vsako stvar prej dobro premislim in naročim samo najboljšo, ker hočem imeti dobro stvar za svoj denar. In dobro premislim prej, ali je vredno plačati ali ne. Vade tega apeliram na vse rojake, da se naročijo na list "Prosveto", ker je vreden tega denarja, kolikor stane. Podučili se bode o marsičem.

Voščim sem rojakom in naročnikom "Prosvete" veselo božično praznike in veselo novo leto. — **Gilberti farmer.**

Delaware, Colo. — Delavske razmere v tujakšnji okolici niso nič kaj povoljne, akoravno premožerovi obratujejo s polno paro. Kajti vsi premožerovi so prenapolnjeni z delavci in vade tega ne dobimo zadostnega števila volčkov, da bi zaslužili dovolj za naše življenske potrebščine.

Ker je tujakšnje naselbine še ni bilo nobenega pravega poročila o zadnjem sporu med lastniki premožerovih rogov in premožerji, vade tega hočem jaz nekoliko pojasniti celo zadevo, da ne bodo rojaki mislili, da smo se izneverili premožerški organizaciji in njenim voditeljem.

Tudi mi smo pričakovali, da bomo zapustili rove in ostali doma za nedolžen čas prvega novembra, kot so to storili premožerji v drugih naselbinah. Toda zadnji dan, 30. oktobra, je dobil

predsednik tujakšnje podružnice premožerške organizacije "brzojavko iz Indianapolis, Ind. od predsednika premožerške organizacije John L. Lewisa, da naj tujakšnji premožerški organizirani v U. M. W. o America delajo kot so dosedaj, ker nas veče pogodba, katere se glasi, da mora organizacija plačati premožerovni družbi kot odškodnino vsaki dan \$2500, ako zastavkamo pred prvim aprilom 1920 brez tehtnega vzroka, namreč ako bi družba krivila pogodbo, katero sta obe stranki podpisali 1. aprila 1917. Iz tega je razvidno, da smo morali delati naprej, ako smo hoteli obdržati organizacijo v tujakšnji naselbini. Kajti tujakšnja družba bi najraje videla, da bi naša organizacija pocitala vrag in je najbrže komaj čakala, da bi tudi tujak bila proglašena stavka. Vade tega smo morali biti zelo previdni pri naših ukrepih.

Toliko v pojasnilo nekaterim rojakom, da nas ne bodo napadli sodili. Pred nekaj časom je bil priobčen dopis iz Trinidad, Colo., v katerem je bilo pa nejasno poročano iz te okolice. Vade tega bi jaz opozarjal dotičnega dopisnika, da naj drugič bolj jasno poroča, da ne bodo rojaki napadeno razumeli njegovega poročila. — **John Lipce.**

La Salle, Ill. — V zadnji izdaji "Prosvete" je bilo poročano, da se bo vršil veliki javni shod, katerega sklicuje tujakšnja okrožna organizacija JRZ v torek zvečer, 23. decembra ob pol osmi uri v veliki dvorani "Slovenskega narodnega doma." Glavna govornika na tem shodu bosta dr. L. Perič in Fr. Svetek, ki sta prišla iz stare domovine na mednarodno delavsko konferenco v Washingtonu, D. C., kot delegata jugoslovanske vlade in se sedaj mudita v Združenih državah kot gosta JRZ. Ker se pa rojaki zelo zanimajo za pravi položaj v stari domovini, prireja ta organizacija javne shode, na katerih omenjena rojaka poročata o resničnem položaju v Jugoslaviji, bodisi na gospodarskem ali političnem polju. Ne prikrivata ničesar in ne pretiravata ničesar. Poročata tako, kot je.

Vade tega opozarjam vse rojake v tujakšnji naselbini in celi bližnji okolici, udeležite se tega shoda, da boste vedeli za pravi položaj Jugoslavije v sedanjem času. Slišali boste poročilo iz ust rojakov, ki sta bila sama priča vseh dohodkov, ki so se odigrali v zadnjih petih letih in sama doživela vse. Vsakdo se zanima za staro domovino in vsakdo željno pričakuje pravih poročil iz stare domovine — kar pa žal, ne moremo dobiti vade preostre cenzure, ki je še vedno v Jugoslaviji. Sedaj imate najlepšo priliko, da dohite pravo sliko o celom položaju. Vade tega naj nihče ne izostane od tega shoda in udeležaj naj se vsakdo. In s tem bodo pokazali tudi našim rojakom, da se zanimamo za našo staro domovino in da še nismo pozabili naše rojstne grude. Kajti rojaki v stari domovini se ozirajo na nas in se s strahom izprašujejo, ali so naši rojaki v Ameriki z nami, ali so nas pozabili. Pokazali bomo s tem, da je njih strah neupravičen in da stojimo zvesto na strani naših rojakov v stari domovini, ki se borijo za pravico, za svobodo. Ko bodeta prišla naša rojaka nazaj v domovino, bodeta lahko pripovedovala njih ožjim rojakom, da smo mi ameriški Slovenci trdno na njih strani in da lahko zaupajo na nas, da jih ne bomo zapustili. Dokazimo to z obilno udeležbo.

Apelimo se zlasti na vse rojake, udeležite se tega shoda v kar mogoče največjem številu. Ne imajte nikakršnih izgovorov ali razlogov. Ta prilika se vam ne bo vrnila več, da bi slišali poročila iz ust rojakov, ki so bili sami priča vsega, kar nam je zakrilo in skrivalo v nepravdnem mešču. Vade tega val na ta shod. Vstopnina je prost.

Willard, Wis. — Tujakšnji imamo sedaj pravo sibirsko zimo in mraz že cel mesec december. Toplotmer navadno kaže 20 pod ničlo. Iz tega se razvidi, da ni nič kaj prijetno v sedanjem času v tujakšnji okraju. — Navadno našo delo je sedaj krmiljenje živine. Krava so proglašile stavko in zahtevajo boljše krmo in udobnejše hleve. Stavkokazne ni veliko. Mlečni izdelki so tudi padli pod ničlo in vade tega ni duha ne sluha o kakih velikih čekih, kot

sem čital pred nekaj časom v dopisih iz tujakšnjih fam. Pač pa imamo cele kupe vsakovrstnih klobas in krač, ker ne moremo prodajati prašičev po tako strahotno nizki ceni, kot je.

Zemlje je tujak še dovolj na prodaj; cene so različne. (O tem nameravam napisati prihodnje pomeni par člankov.) — Nekateri dopisi iz tujakšnje okolice so bili nekoliko pretirani, toda vsakdo jih lahko sam sodi.

Novic ni nič posebnih v tujakšnji naselbini. Bečlarji si grejejo svoje mrzle ude pri črnih ljubih. Nek tujakšnji bečlar je pašel celo na daljni zapad po ljubico in pred kratkim se je vrnil izgleda bolj klaverno. Kdaj se bo vršilo ženitovanje, se nič ne ve. Drugi bečlarji ga prav nič ne zavidajo. — **Jos. Hlebec.**

Imperial, Pa. — Iz stare domovine sem dobil pismo, v katerem mi poročajo marsikatero zanimivost o tamošnjih razmerah. Ker bo gotovo zanimalo rojake vade tega naj priobčim nekatere zanimivosti v splošnem, da bodo vedeli, kako se godi pri prostemu ljudstvu. Pismo je iz Sestranske vasi pri Gorenji vasi nad Škofjo Loko in je datirano 21. novembra t. l. in se glasi:

Odkar smo se osvobodili nemške in mažarske nasilnosti, se je mnogo izpremenilo. Seveda ni še vse tako, kot bi moralo biti. Kakor kmetaki sin, ki prevzame slabo in zanemarjeno posestvo, rabi precej časa, da spravi vse v pravi tir, tako je tudi v Jugoslaviji. Razumno, da bi se lahko naredilo precej več v tolikem času, kot se je. Toda večino časa so zapravili za strankarstvo, mesto, da bi prej uredili razmere, če je splošno ne, pa vsaj notranje državne stvari. Vade tega imamo tudi pri nas dosti nezadovoljstev. In temu je največ krivo verižništvo in neurejene denarne razmere, vade česar največ trpi priprostemu ljudstvu. Začetkom decembra meseca bodo zopet kolikovalci bankovce in kakor se sliši bodo vzeli zopet 20 odstotkov denarne vrednosti. In ravno to bo povzročilo še večjo draginjo in splošno pomanjkanje živil. Kajti trgovci bodo zopet podražili ali pa kar je še najbolj gotovo, poskrili življenske potrebščine. Kaj sledi iz tega, lahko razumeš.

V kolikor se tiče narodnega gibanja v Poljski dolini, se je tudi precej izpremenilo, odkar je zlezal Korl pod Klop. Šusteričanji kar pihajo od same jeze. V Gorenji vasi nameravajo zgraditi "Narodni dom", in bo menda stal do 250,000 kron. V njem bodo vsi občinski uradi, orošniška postaja, sokobna telovadnica in sploh vsi občinski javni uradi ter drugi društveni. Obrnili se bodo menda tudi na ameriške rojake za podporo, ker sami ne moremo spraviti tako velike vsote. V Poljski dolini se je ustavila tudi "Jugoslovanska demokratska stranka."

Na Trzinu je pa vse bolj nazadnjaško in imajo klerikalci velik vpliv.

Župana imamo tudi klerikalnega in je jako težko dobiti dovoljenje za ples. Prejšnji župan se je moral posloviti in je bilo tudi že čas, da se je poslovil. Pod njegovim županovanjem je vladalo veliko izkoriščanje občanov in največja korupcija. Na sled so že prišli marsikaterim njegovim nepoštenim manipulacijam in bodo še. Nekateri njegovi prijatelji so ob razpisu Avstrije vrščojim vojakom pobrali vse. Da pobrali so celo vrščojim se ruskim vojskam vjetnikom vas, prišlo in denar, akoravno so jih kleče predli, da naj jim postijo, a vse njih povelje so bile zastoj. Taki so klerikalci in tujakšnji okolici in za vse to je vedel prejšnji župan. Kakor je bilo slišati, je vsa denar, ki je bil takorekoč naropan, pridržal za se mesto, da bi ga poslal na narodno vlado.

Iz tega pisma je razvidno, da je priprostemu ljudstvu vsepovsod in na vsakem koraku v ogroženosti enaki brez čina na narodnost. Sploh je to mednarodno. — **Mika Pustovar.**

New York, N. Y. — Ameriški rojaki so do danes pripeljali iz Evrope okrog 2000 novcev, med katerimi je 1000 Francuzov. Največ vojnih novcev je dobila država New York, namreč 347, ki predstavljajo lastnajat narodnost.

DENAR JE PO CENI

ali kdo kaj ve kako dolgo. Lahko se računa, da bodo morale cene v
 kratkem skočiti navzgor in tedaj boste morali plačati vel za krono.

AKO

Želite poslati denar vašim sorodnikom?
 Hočete li naladiti vaš denar v Slovenstvo,
 Hrvaško ali Srbsko hranilnico doma?
 Želite dobiti več denarja za vaše krons?
 Želite plačati vaš dolg v domovini?

Tedaj se poslužite te prilike, kupite in pošljite krona, dokler so poceni.
 Mi vedno dajemo najnižjo ceno. V slufaju, da cena pade, dokler pri-
 menite vaše pošiljke, mi računamo nižjo ceno, t. j. pošljemo vel krou.
 Ako želite premeniti vaše krona ter jih držati tukaj, kupite si od nas
 "KRENSICO" na največje in poznanejšo banko v Jugoslaviji, ter po-
 rabite, ali pošljete domov ali prodate to namiglo kadar cena krouna
 poskoti.

Ne držite vašega denarja krou prometa. Mi sprejemamo
DENAR ZA HRANILNO ULOGO—

ter ga držimo za vas hranjenega in vam plačujemo obresti, tako vaš
 kapital raste v vsakim dnevu. Vi sprejmete "HRANILNO KRENSICO"
 s namignuto postjo in kadar koli potrebujete denar mi ga vrnemo vam s
 obrestmi.

Vaša pojasnila se dajejo dragovoljno.
 Jugoslovanske kroune danga Doll. 1.20.

JOHN NEMETH STATE BANK,

Central
 v glavnem banknem posloju
 10 E. Third St.

Podružnica
 1507 Second Ave.

NEW YORK, N. Y.

BERGER IZVOLJEN S 4,806 GLASOV VEČINE.

Milwaukee, Wis. — Socialist Victor Berger je bil v petem volilnem okraju izvoljen v kongres pri naknadnih volitvah. Njegov nasprotni kandidat republikanec Henry H. Bodensab je ostal v manjšini za 4,806 glasov.

Izid volitev je bil sledeči: Berger 24,367, Bodensab pa 19,561 glasov.

V letu 1918 je prejel Berger 17-822 glasov, njegova nasprotnika sta pa prejela skupaj 22,854 glasov. Njegova večina nad demokratom Carneyem je bila 5,507 glasov. Carney je prejel tabrat 12-315 glasov, republikanec Stafford pa 10,316 glasov. Pri naknadnih volitvah je prejel Berger več glasov kot pri volitvah v letu 1918 kandidata republikanske in demokratske stranke.

Po končanih volitvah je Berger podal sledečo izjavo, v kateri pravi, da se izid volitev ne more imenovati odločno, da je to zmaga socialistične stranke, ampak da je socialistična stranka prevzela vodstvo. Nadalje pa, da je njegova izvolitev prvo znamenje novo probujajoče demokracije v deželi iz za dni, ko se je bojeval boj za osvoboditev črnega plemena.

Izjavo je podal tudi Bodensab, v kateri pravi, da je bila večina volilcev zapeljana in da bo vodil nadalje še odločen boj proti tujesemskim voditeljem.

Bodensaba so podpirali republikanci in demokrati. Nadškof Messer je celo izdal pastirski list proti kandidatu socialistične stranke, v katerem je poudarjal, da gre v tem volilnem boju za katoliške moralne in verske principe.

VPOSLOVITEV ODSLUŽENIH VOJAKOV V FRANCJI.

Washington, D. C. — Pomožni urad vojnega tajnika je v zadnjem času dobil več pism, v katerih povprašujejo odsluženi vojak, glede rekonstrukcijskega dela v Franciji. Na vsa ta pisma odgovarja vojni tajnik, da ni v sedanjem času nobenega pravega dela za ameriške odslužene vojaške. Vse trditve, katere so prevzele kako delo v Franciji sedaj še ne potrebujejo nobenih delavcev. Vse govornice, da amer. tvrke, ki imajo kake kontrakte v Franciji, iščejo odslužene vojaške in da jih dobro plačajo, kakor tudi, da francoska vlada sama išče odslužene ameriške vojaške, so neresnične.

Iz pism je razvideti, da bi radi vsi vojak, ki so bili že v Franciji, radi zopet šli nazaj.

Inozemstvo.

Nove sovjetske zmagi.

London, 21. dec. — Najnovejša brezlična poročila iz Moskve pravi, da so sovjetske čete v Sibiriji okupirale Poltunojo, zapadno od Tomaka in ujele 2500 moč Kolčakovih armade. Na zapadni fronti se vrši ljuto bojevanje 14 milj južno-zapadno od Narve.

Obešanje komunistov v Budapešti. Budapest. — Zadnji četrtlet je bil tukaj obešen komunist Oserny in trinajst njegovih tovarišev. Obešanje se je vršilo na dvoriščni jetnišnici in veliko število oseb je dobilo vstopnice, da so gledale eksekucijo. Obsojenci so bili obešeni v treh skupinah in zadnji je bil Oserny.

Štirje stavarji ubiti v Argentini.

Buenos Aires, Arg. — Med stavkajočimi kmetaki delavci in poltvarji se je vršila bitka pred nekaj dnevi v Cascallanau. Stavarji so hoteli osvoboditi zaprte tovarne, toda bili so premagani in štirje so obkrali ubiti in več ranjenih.

Plebisita na Reki ne bo; d'Annunzio ostane.

Reka, 21. dec. — Napovedane plebisita, ki bi se imeli vršiti zadnji četrtlet in odločiti, da li d'Annunziojeva "vlada" sprejme sporazumni načrt italijanske vlade, ni bilo in ga tudi ne bo. Tako je izjavil d'Annunzio večeraj, ki je rekel, da njegove čete ne bodo izpranile Reke in da on še ostane vladar v mestu.

Nemčija je razoročila Bermontove ruske čete.

Berlin. — S šestimi polkovniki Bermont, ki je nedavno vodil ofenzivo za okupacijo Riga, je prišlo v Nemčijo okrog 8000 ruskih prostovoljcev. Nemška vlada je ukazalo razoročiti vse Russe in jih pridržati v Danzigu. Neneu in Grabowu dokler ne dobe prilike za povratek v domovino. Nekaj se govori, da sta se Bermont in Noske dogovorila, da se omenjeni Rusi pošljejo na severno rusko fronto.

Verženje s ameriškim blagom v Franciji.

Pariz. — Francoski listi pišejo o škandalih verženja s ameriškim blagom, ki ga je francoska vlada prekulila od ameriške vlade in ga zdaj prodaja malim trgovcem. Blago sestoji iz zaloge vojaške opreme, katero je ameriška armada ostavila v Franciji. Tako je neki trgovec blizo Porte de Clignancourta kupil koevo za

2000 frankov, prodal jih pa je za 200,000 frankov, torej z dobrim profitom. Vlada je uvedla ostro prelakavo.

50,000 židov deportiranih z Dunaja, a nimajo kam iti.

Pariz. — Dr. Leo Reich, član avstrijske narodne skupščine, je prišel v Pariz v zvezi z deportacije 50,000 galikih židov z Dunaja, ki so vsled vedno večje lakote in mraza velika nadloga za dunajsko prebivalstvo. Vlada je odredila, da se židje umaknejo z Dunaja, ali vlada nima vlakov, da jih odpelje in končno ne ve, kam bi jih poslala, ker jih ne mara nobena država. Židje so se preselili na Dunaj iz Galicije v začetku vojne s pomočjo avstro-ogrske vlade, a sedanja avstrijska vlada pravi, da niso več avstrijski državljani, ker Galicija je postala poljska. Poljska vlada jih tudi ne mara nazaj, ker ne more prebrati niti ostalega prebivalstva v opustošeni Galiciji. In tako so reveži zdaj brez "domovine" in brez vseh sredstev za življenje in njih jim noče pomagati. Dr. Reich bo apeliral na zavestnike, da naj razsodijo, kam naj gre tistih 50,000 židov z Dunaja.

Britski parnik utonil; 494 oseb izgubljenih.

London. — Britski parnik "Lien-Sing", ki je plul iz Hongkonga v Saigon, Indo-Kina, je utonil med morskimi viharjem. 494 potnikov, večinoma Kitajcev, je izgubilo življenje.

Japonski socialisti v svazi s ruski mi bojiševiki.

London. — Iz Moskve javljajo, da je japonska socialistična stranka poslala brzojavko ruskemu sovjetskemu kongresu, v kateri izraža ogorčenje nad japonsko vlado, ki pošilja avse čete v Sibirijo in s tem zadržuje revolucijo. Brzojavka dalje zagotavlja ruske bojiševike, da tudi na Japonskem kmalu zavzame rdeča zvestava.

Stavka uradnikov v Madridu.

Madrid. — Poltvoja je zavrila list "El Liberal", ki ga izdajajo stavkajoči uradniki kot nadomestilo za liste, ki so suspendirani vsled stavke. Uredniki so takoj pričeli izdajati drugi list z imenom "El Popular."

Američan, ki je preletel Atlantik, se je ubil.

Pariz. — Kapitan John Alcock, ameriški letalec, ki je prvi preletel Atlantski ocean v minulem polletju, je te dni padel z letala v Normandiji (Francija) in umrl valed poškodb.

NAZNANILO

da je še čas poslati bakse v stari kraj, kdor stori takoj!

Ladja je preložena za par tednov. Kdor hoče pomagati hitro svojim doma, naj pošlje takoj bakso.

Vsebinska obleka, obuvale in jed, ki se ne pokvari. Teža baksa do 1000 funtov, cena 14c od funta. pošljite vse takoj na

STREKEL & HORAK

European Trading & Export Co., 88 Ninth Ave., Corner 10th St. New York City.

VOJNA JE MINILA.

Ali hočete videti, kako so se velike bitke vojevale v Franciji, Rusiji, Italiji, Galiciji, Belgiji, Romuniji, Poljski, Britiji, na Ogrskem in Turškem? Ali hočete videti, kako so se z vrsto bitk in vrsto vojakov, ki so se s podmorskimi čolni vojevali pod vodo? Vse to lahko vidite v vaši hiši na jako male stroške. Mi smo prejeli večje zalogo novih vojniš slik za stotice, kadar gledate v te slike skoni stotice, se vam sdi, da ste na mestu bojnega metoda, gledajoči s svojimi lastnimi očmi. Stotice kot ga vidite tu spodaj stane samo \$1.00.

200 vojniš slik pa samo \$3.00.

Imamo tudi druge zelo zanimive slike za stotice. Obhod okoli sveta. 500 različnih slik iz vseh delov sveta stane samo \$7.00. Za popolno zadovoljnost jemljimo. Ne pošljite nam vsega denarja, pošljite samo \$1.00, preostanek pa boste plačali kot vam pismonoči dostavi z avto na vaš dom. Ne odlašajte mar, pošljite naročilo takoj sedaj pa. National Commercial Co., 107 E. 4th St., New York, N. Y.

NOVA IZNAJDEA.

Te nima nobene razlike kaj da ste, kmetovalce, delavce, ali mehanike, kar val gotovo potrebujete to avtomatično klico, katero vam bo prihranilo denar in čas. Lahko delate vsakovrstne poprave s tem klicem, kot naprimer čavljne, konjiko opravo ter druge lahke in večje poprave. Ono šiva hitro in trpešno kot stroj. — Stane s 20 vatlovčevjarske drete in 2 živanke samo \$1.00, 7 za \$5.00. Še posebnost živanke ravne in zvinjene po 10c vsaka. Posebna pušica drete 15c. Z veseljem bomo vrnili vaš denar, če bi bili nezadovoljni. Ne odlašajte, temveč naročite še danes in pošljite svoje naročilo na: Novelty Sales Co., Sta. D., Box 90, New York, N. Y.

Za božične praznike.

Stara navada je še, da pošljajo ameriški vojaki svojcem v starem kraju denarna darila na vsake praznike. Ta darila so bila vedno sprejeta s največjim veseljem, a letos bo to v toliki večji meri, kar je potreba toliko večja.

Vsa pošiljatelj potem svoje tvrde je popolnoma varna pred izgubo in bo dospela na svojo mesto v najkrajšem, pri sedanjih razmerah možnem času.

100 kron za	\$ 1.45
200 kron za	2.35
500 kron za	7.00
1,000 kron za	13.00
5,000 kron za	66.00
10,000 kron za	132.00
25,000 kron za	325.00

50 lir za	\$ 5.00
100 lir za	9.75
500 lir za	48.00
1,000 lir za	96.00

FOTOVANJE V STARI KRAJ.

Strah je newyorčkim priseljencem je kmalu. Priznati s Evrope so sbojstvo in prihranjevanje v stari kraj. 23. novembra se ima prihod rodnih tovarniški promet na Francoski knjiž. Kdor želi biti na knjiž doma, naj takoj piše ali pa pride na spedič navedeni naslov.

POTNI LISTI. — Onim, ki ne želijo imeti tega posebnega prazničnega potnega lista v kraljevem kraju.

LEO ZAKRAJEK,

70-8th Av.,

NEW YORK.

Vabilo na zabavni večer in veselico

kateraga priredi

"Slovenski delavski dom" na Makson v Johnstown, Pa. dne 24. decembra sva sva ob 7 uri.

Prvo nastopi Slovenska Makson godba in zaigra par komadov. Potem nastopi Božidar Pastir predstavljašoj sliko "Pastirja". Za tem pride na vrsto dramatični odsek, ki nam priredi igro "Čarljeva ženitev". Cenjena rojaka se pravi, da nas posetijo v mnogem številu. Na ta večer bodo nastopili tudi gospod MIKLAV in bodo delili raznovrstna darila in dobrote otrokom, ker se vsakokrat tudi veliko raznovrstno zabavo in ugodno nadejamo, da se gotovo vdeležite vsi veliki in mali iz Johnstowna, Pa. in vse bližnje okolice in upamo, da ne boste prezili tega apela.

Vstopnina za moške je 50c. Ženske so prosto vstopnice. Otrci brez varstva očeta ali matere se ne bo dovolili v dvorano. Za letno in letno bo točno skrbel veselčni odbor. Za ples in drugo zabavo skrbli dobroznana tavrta godba. Torej ta dan vsi na plan! Ne zvedite pri zabavi.

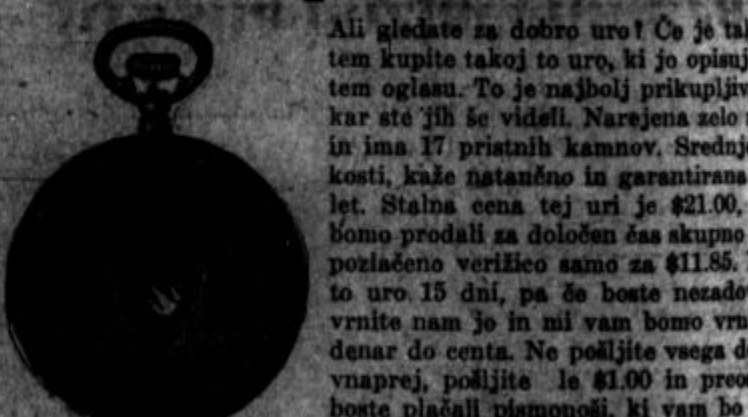
ODBOR!

Varčuj denar in čas.

Ali si že kdaj pomislili, koliko denarja in časa lahko prihranite s tem, da se savi brije doma. Povprečno izdati za britje \$20.00 na leto, ali \$100.00 v peti letih. Mi ti priporočamo, da si kupiš britev, katero tu predstavljamo. Britve, ki jo vidiš na tej sliki, je izdelana iz zelo finega jekla in jo skoraj vsi brijevi rabijo širom dežele. Stalna cena tej britvi je \$11.00, mi jo bomo pa prodajali za določen čas za samo \$8.00 in jo garantiramo za 10 let, in dodatno ti bomo dali 5 jako koristnih predmetov prosto in ti so: pas za brusiti britev, stroj za striženje las, škarje, glavnik in čopič. Samo pomisli vseh teh šest predmetov za samo \$8.00. Mi jamčimo, da boš zadovoljen v vsakem oziru, ali pa ti vrnemo tvoj denar. Pošlji same \$1.00 z naročilom, preostanek pa boš plačal, ko prejmeš blago. Ne odlašaj, naroči takoj, izreži ta oglas, priloži en dolar in pošlji na: NATIONAL COMMERCIAL CO., 107 East 4th Street, New York, N. Y.

Krasna pozlačena ura.

Izrežite ta oglas, pridenite mu en dolar in pošljite na: NATIONAL SALES CO., Sta. D., Box 90, New York, N. Y.

ČUDOVITA URA.

Ta ura gre 5 dni če se jo enkrat napiše. Ima pet kazal, ki kažejo 1. dan v mesecu, 2. dan v tednu, 3. ura, 4. minute in 5. sekunde. Izdelana je trpešno in ima 17 pristnih kamnov. Srednje velike kosti, kaže natančno in garantirano za 20 let. Stalna cena tej uri je \$21.00, pa je bomo prodali za določen čas skupno s lepimi pozlačeno verigo samo za \$11.85. Naroči to ura 15 dni, pa če boste nezadovoljni, vrnite nam jo in mi vam bomo vrnili vaš denar do centa. Ne pošljite vsega denarja vnaprej, pošljite le \$1.00 in preostanek boste plačali pismonoči, ki vam bo prišel uro na dom. Ne odlašajte, kupite takoj!

danes, takoj sedaj. Agente potrebujemo!

NATIONAL COMMERCIAL COMPANY

107 E. 4th Street,

NEW YORK, N. Y.

"Pazite na menjajoče cene."

Sedaj je mogoče pošiljati denar v staro domovino in sicer na Slovensko v kronah, v kraljevske denarje po Italijanih pa v lirah.

Sedanje cene so s pošiljajo vred:

100 kron	\$1.25	500 kron	\$ 6.25
200 kron	2.50	1,000 kron	12.50
300 kron	3.75	5,000 kron	61.25
400 kron	5.00	10,000 kron	122.00

Potuje se tudi lahko v staro domovino, toda parniki so prenapolnjeni; tisoč ljudi čaka na prestop, a parnikov je na sedaj le kaj malo, zato je bolje, da vsakdo malo potopi, da se razmere sboljšajo.

Za pojasnila pišite na:

FRANK SAKSER,

52 Cortlandt Street, New York, N. Y.

BOJAKI! Naročite se na knjigo Kraljevske Matice S. N. P. J. Matice izda pet knjig, kakor hitro se oglasi dvatisoč naročnikov. Naročnina s pristopnino vred za prvih pet knjig je tri dolarje. Ali ni mogoče Matice v vaši državi, pošljite naročnino tajniku Matice: Frank Sakser, 5124 South Crawford Ave., Chicago, Ill.

POTOP.

Zgodovinski roman

Epizni R. Glavčević. Poslovni Področje.

Oglasi.

Služabnika, ki sta zapenjala knezova škornje, oddeta, knez pa zlozi pečet ter čita. Lice se mu pri tem urno izpremeni, pismo vrže pod zrcalo in reče:

"Vse to ni nič novega. Knez vojvoda mi avtuje, naj se preselim v Prusijo, v Tilho ali Tavroge, kamor sem tudi namenjen, kakor vidite. Vraga! Ne razumem brata... Piše mi, da je mejni grof doma in da ne more dospeti mimo Švedov v Prusijo, obenem pa me oštevda, da mu ne pošljem vojakov! Kaj naj torej učinim? Ako mejni grof nemore dospeti preko Sv. lov k njemu, kako pa naj dospo tje moj poslanec? Na Podlesju sem sedel samo radi tega, ker nisem imel drugega opravka. Povem vam pa, da sem se dolgočasil kakor vrag pri pokori. Medvede, ki so blizu Tikotina, sem vse pobil; ondote ženske pa me niso zanimale, ker smrdé po kožuhovalni. Nu, ali govorite, gospod, nemaki ali francoski?"

"Nemaki razumem," odvrne Kmitie. "Nu, hvala Bogu!... Raje govorim nemaki, ker se bojim, da mi ne razpokajo od vašega jezika ustnice."

Po teh besedah stegne spodnjo ustnico ter se jo jama tipati s prstom, hoteč se prepričati, če ni mar ranjena. Na to pogleda zopet v zrcalo ter nadaljuje:

"Šilal sem, da ima pri Lukovem neki plemič, Sekretuski, nenavadno zelo ženo. Sicer pa je tje kaj zelo daleč!... Toda na moje veliko žalost je niso našli doma!"

"To je sreča!" odvrne Kmitie, "ker to je žena vrliga plemiča, ki je dospel iz Zbarskega skozi sovražni tabor Hmelničkove vojske."

"Nu, kaj? Može so oblegali v Zbarsku, jaz pa bi oblegel ženo v Tikotinu. Mar mislite, da bi se ona branila tako uporno, kakor njen mož?"

"Svetli knez... Bojnega posvetovanja bi gotovo ne potrebovali, pri tem obleganju, torej opravite lahko to brez mojega mnenja," odvrne rezko Kmitie.

"Reznica! Škoda časa za razgovor o tem," odvrne knez. "Vrnem se k stvari. Ali imate še več pism?"

"Pismo, namenjeno vaši svetlosti, sem že oddal, pač pa imam še pismo za švedskega kralja. Ali veste, svetli knez, kje naj ga iščem?"

"Ne vem nič. Kako naj bi to vedel? V Tikotinu ga ni, za to sem vam porok. Ko bi enkrat tje pogledal, bi se gotovo odrekel vladi nad ljudovladjo. Variava, kakor sem vam pisal, je že v švedskih rokah, toda kralja vendar ni tam. Naha se pri Krakovu, ali celo v samem Krakovu, ako še ni odinil v kraljevo Prusijo. V Variavi izveste vse. Po mojem mnenju misli Karol Gustav na pruska mesta, ker jih ne more pustiti kar tako za seboj. Kdo bi se nadejal, da nočejo v času, ko se je vva ljudovlada izneverila kralju, ko se druži vse plemstvo s Švedi, ko se vojvodstva udajajo drugo za drugim, uprav pruska mesta. Nemoi in protestantje, nič sliniti o Švedih in se pripravljajo na upor. Oni hočejo vtrajati, hočejo rešiti ljudovlado ter pridržati Jana Kazimira! Ko so prišli to delo, smo mislili, da bo drugače, da bodo oni nam in Švedom pomagali rezati ta kolač, kateri imenujete ljudovlado. A vendar se nihče ne sagne! Vsa sreča, da obrača mejni grof posebno pozornost nanje. Ponudil jim je še pomoč proti Švedom, toda Gdančanje mu ne zaupajo ter pravi, da se pobotajo že sami s sovražnikom."

"Mi smo že čuli o tem v Kejdaneh," reče Kmitie.

"Ako niso dovolj močni, imajo vendar dober nos," nadaljuje knez. "Kajti mejnemu grofu, sluti, je toliko mar za ljudovlado, kakor meni ali knezu vojvodji."

"Oprostite, svetli knez, da zanikujem," odvrne vneto Kmitie. "Knez vojvoda misli samo na ljudovlado, za katero je pripravljen preliti poslednjo kapljo krvi."

Knez Bogoslav se glasno nasmeje.

"Mlad si še, plemič, jako mlad. Toda to nič ne de. Evo, učen, mejnemu grofu, je mar samo za to, da bi dobil v svoje roke kraljevo Prusijo, in samo radi tega ponuja Gdančanom svojo pomoč. Ko jo dobi enkrat v roke, bo pripravljen kar naslednji dan, da se poprijatelj ne samo s Švedi, celo s Turki in s vragom samim. Ko bi mu obljubili Švedje še kos Velike Poljske, uporabi on vse svoje moči, da zagrnejo oni tudi ostali del v svoj prid. Le to ga ovira, da prele tudi Švedje na Prusijo, in to je tudi vzrok, da se si navarili."